

III. Sector agrario

- Os últimos datos do IGE mostran unha evolución especialmente positiva do complexo agro-alimentario en Galicia en 2023. Como consecuencia, o complexo achegaba ese ano o 6,2 % do VEB da economía galega, un peso superior ao de comezos do século XXI. Ademais, o peso no VEB é hoxe similar ao que rexistra no emprego (6,1 %), polo que a produtividade do traballo alcanza a media da economía, cando no ano 2000 se limitaba ao 42 %. A principal debilidade é que este complexo continúa centrado na produción primaria, limitándose a industria agro-alimentaria ao 38 % do VEB e ao 35 % do emprego da cadea produtiva.
- Nas tendencias a longo prazo do sector agrario galego hai que destacar que este conta hoxe con menos dunha quinta parte dos traballadores que tiña hai tres décadas, pero xera unha produción 3,6 veces superior; o que fixo posible que a renda por ocupado en euros correntes multiplique por 14 a que obtiña en 1990.
- A conxuntura dos mercados internacionais foi en 2025 favorable para as explotacións galegas, ao confluír unha alza moderada dos prezos da carne (4,3 %) e un incremento máis significativo nos produtos lácteos (12,1 %) cun abaratamento das materias primas para a alimentación animal. Porén, no sector lácteo constátase unha tendencia descendente das cotizacións a partir de xullo, que se prolonga nos primeiros meses de 2026.
- A dinámica do sector agrario na UE-27 saldouse en 2025 cun crecemento do 8,9 % da renda por ocupado, que veu prolongar a alza case continua desde 2017. O balance foi tamén positivo na agricultura española, aínda que a mellora da renda por ocupado se limitou aquí ao 4,1 %.
- Enmarcada nese contexto, a conxuntura do sector agrario galego en 2025 estivo definida, en primeiro lugar, por unha lixeira expansión do *output* (1 %), debido ao incremento tanto da produción vexetal (1,7 %) como, en menor medida, da animal (0,7 %).
- Ao mesmo tempo, asistimos a unha evolución dos prezos positiva para os nosos agricultores, ao confluír unha suba dos prezos percibidos (4,6 %) superior á do IPC (2,4 %) e unha estabilidade dos prezos pagados polos insumos (0,2 %). Isto orixinou unha alza dos prezos percibidos en euros constantes e unha mellora máis significativa da relación entre prezos percibidos e prezos pagados.
- Se a iso engadimos a diminución da man de obra no sector, o resultado final, segundo as nosas estimacións, foi que a renda agraria por ocupado rexistrou en Galicia un aumento do 8,7 %, superior á media estatal (4,1 %) e próximo á da UE (8,9 %).
- Deste modo, en 2025 proseguíu a mellora da renda por ocupado que se viña dando no agro galego desde 2021, que permitiu máis que recuperar a caída sufrida en 2020 no contexto da pandemia da COVID-19.
- Na conxuntura das principais ramas cabe salientar este ano: o crecemento moderado dos ingresos das explotacións lácteas; o seu aumento moito maior nas especializadas nos ovos e na maioría das producións cárnicas; e a práctica estabilidade, en cambio, do valor económico da produción nas ramas vexetais, con grandes diferenzas entre uns e outros cultivos.

A dinámica do complexo agroalimentario e do complexo da madeira no período 1995-2023

Complejo de produción agroalimentario

Das 72 ramas que distingue o IGE nas súas *Contas Económicas Anuais-Revisión Estatística 2024*, son seis as que integran o complexo de produción agroalimentario (CPA): agricultura, gandería, caza e servizos relacionados; procesamento e conservación de carne e elaboración de produtos cárnicos; fabricación de produtos lácteos; fabricación de produtos para a alimentación animal; outras industrias alimentarias e fabricación de bebidas.

Este complexo mantén un importante peso na economía galega, ao achegar en 2023 o 6,2 % do valor engadido bruto (VEB) e o 6,1 % dos postos de traballo (cadro 3); unhas porcentaxes que superan a media española e en maior medida a da UE, poñendo de manifesto a especialización de Galicia nestas actividades.

Na dinámica rexistrada polo complexo ao longo do que levamos de século XXI podemos diferenciar tres períodos, estreitamente ligados coa conxuntura económica. Neste sentido, hai que lembrar que os alimentos se caracterizan en xeral pola baixa elasticidade-renda da demanda; o que provoca que nas etapas de expansión económica o CPA tenda a perder peso no conxunto da economía, mentres que nas fases de crise se ve menos afectado que outros sectores, estabilizándose ou mesmo aumentando o seu peso relativo. Así, observamos que o peso deste complexo no VEB, e aínda máis no emprego, se reduciu notablemente na fase de expansión económica 1995-2007, para estabilizarse e mesmo aumentar no período de crise 2008-2013 e reanudar o declive relativo coa recuperación económica a partir de 2014.

Pois ben, nese contexto, as cifras máis recentes publicadas polo IGE indican que ese declive relativo continuou en 2020, 2021 e 2022, a pesar da crise provocada pola COVID-19 en 2020; de tal modo que o seu peso no VEB era en 2022 (5,1 %) inferior ao de comezos de século (5,6 %). Os datos provisionais para 2023 mostran, en cambio, un forte crecemento do peso do CPA na economía galega en termos de emprego e sobre todo produtivos, ata alcanzar un peso no VEB (6,2 %) non só moi superior ao do ano anterior senón por encima mesmo do de principios de século (cadros 1, 2 e 3). Trátase de datos provisionais, que por iso debemos tomar con precaución, mais dignos de salientar. Estas cifras de 2023 implican, ademais, que o complexo agroalimentario ten hoxe un peso no VEB (6,2

Cadro núm. 1
Evolución do valor engadido bruto (VEB) do complexo agroalimentario en Galicia

	Base 2000		Revisión estatística 2024						
	1995	2000	2000	2008	2015	2020	2021	2022	2023
Millóns de euros correntes									
Agricultura, gandería e caza	892,3	856,9	1.154,0	1.729,1	1.927,1	1.725,5	1.750,4	1.928,5	2.716,3
Industria agroalimentaria	428,4	532,7	592,9	919,3	964,2	1.109,3	1.271,2	1.418,4	1.664,7
Industria cárnica	66,6	91,9	138,4	178,2	245,1	286,6	309,5	327,5	361,6
Industria láctea	78,8	75,7	111,5	185,0	136,6	119,3	155,2	196,2	233,4
Industria alimentación animal	65,4	65,8	55,1	109,3	67,6	91,7	95,5	99,6	115,6
Outras industrias alimentarias	145,2	186,0	197,0	291,3	239,6	280,4	323,1	383,9	442,4
Industria de bebidas	72,5	113,3	90,9	155,5	275,3	331,3	388,0	411,2	511,6
Total complexo	1.320,8	1.389,5	1.746,8	2.648,4	2.891,3	2.834,8	3.021,6	3.346,9	4.381,0
% sobre o total do complexo									
Agricultura, gandería e caza	67,6	61,7	66,1	65,3	66,7	60,9	57,9	57,6	62,0
Industria agroalimentaria	32,4	38,3	33,9	34,7	33,3	39,1	42,1	42,4	38,0
Industria cárnica	5,0	6,6	7,9	6,7	8,5	10,1	10,2	9,8	8,3
Industria láctea	6,0	5,4	6,4	7,0	4,7	4,2	5,1	5,9	5,3
Industria alimentación animal	4,9	4,7	3,2	4,1	2,3	3,2	3,2	3,0	2,6
Outras industrias alimentarias	11,0	13,4	11,3	11,0	8,3	9,9	10,7	11,5	10,1
Industria de bebidas	5,5	8,2	5,2	5,9	9,5	11,7	12,8	12,3	11,7
Total complexo	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Os datos de 2023 son provisionais.

Fonte: Elaboración propia a partir de:

- IGE, *Contas Económicas. Base 2000. Serie 1995-2001*.
- IGE, *Contas Económicas de Galicia. Revisión estatística 2024. Serie 2000-2023*.

Cadro núm. 2

Evolución do emprego no complexo agroalimentario en Galicia

Postos de traballo equivalentes a tempo completo (miles)

	Base 2000		Revisión estatística 2024						
	1995	2000	2000	2008	2015	2020	2021	2022	2023
Agricultura, gandería e caza	182,4	133,3	119,9	58,8	38,0	39,6	39,3	37,6	42,0
Industria agroalimentaria	16,3	18,6	16,3	19,9	18,4	20,5	21,0	21,9	22,3
Industria cárnica	2,5	2,9	4,3	5,4	4,4	4,7	4,8	4,9	4,9
Industria láctea	1,8	1,7	1,9	2,1	1,9	2,4	2,5	2,6	2,7
Industria alimentación animal	1,3	1,2	1,4	1,6	1,2	1,6	1,6	1,6	1,7
Outras industrias alimentarias	9,1	10,9	6,9	8,0	8,2	8,8	9,0	9,5	9,5
Industria de bebidas	1,6	1,9	1,9	2,9	2,6	3,0	3,1	3,3	3,6
Total complexo	198,6	151,9	136,2	78,7	56,3	60,2	60,3	59,6	64,3

Os datos de 2023 son provisionais.

Fonte: Elaboración propia a partir de:

- IGE, *Contas Económicas. Base 2000. Serie 1995-2001*.- IGE, *Contas Económicas de Galicia. Revisión estatística 2024. Serie 2000-2023*.

Cadro núm. 3

Evolución do peso do complexo agroalimentario no conxunto da economía galega

	Base 2000		Revisión estatística 2024						
	1995	2000	2000	2008	2015	2020	2021	2022	2023
VEB (%)									
Agricultura, gandería e caza	3,7	2,5	3,7	3,2	3,9	3,3	3,0	2,9	3,9
Industria agroalimentaria	1,8	1,6	1,9	1,7	2,0	2,1	2,2	2,2	2,4
Industria cárnica	0,3	0,3	0,4	0,3	0,5	0,6	0,5	0,5	0,5
Industria láctea	0,3	0,2	0,4	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3
Industria alimentación animal	0,3	0,2	0,2	0,2	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Outras industrias alimentarias	0,6	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6
Industria de bebidas	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6	0,6	0,7	0,6	0,7
Total complexo	5,5	4,1	5,6	5,0	5,9	5,4	5,1	5,1	6,2
Postos de traballo (%)									
Agricultura, gandería e caza	18,3	12,3	11,7	5,0	4,0	4,2	3,9	3,6	4,0
Industria agroalimentaria	1,6	1,7	1,6	1,7	1,9	2,2	2,1	2,1	2,1
Industria cárnica	0,2	0,3	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Industria láctea	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3	0,3
Industria alimentación animal	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Outras industrias alimentarias	0,9	1,0	0,7	0,7	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Industria de bebidas	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3
Total complexo	19,9	14,0	13,2	6,7	5,9	6,4	6,0	5,7	6,1

Os datos de 2023 son provisionais.

Fonte: Elaboración propia a partir de:

- IGE, *Contas Económicas. Base 2000. Serie 1995-2001*.- IGE, *Contas Económicas de Galicia. Revisión estatística 2024. Serie 2000-2023*.

%) similar ao que rexistra no emprego (6,1 %), polo que a produtividade aparente do traballo nestas actividades está na media da economía galega, cando no ano 2000 se limitaba ao 42,3 % desa media.

No que respecta á estrutura do CPA, esta continúa caracterizándose en Galicia polo predominio do sector agrario e o limitado desenvolvemento da industria agroalimentaria, sen que o panorama se modificase de modo substancial nas dúas últimas décadas. Así, en 2023 o sector agrario achegaba o 62 % do VEB do complexo. Os datos provisionais deste ano mostran un fortísimo crecemento do VEB da rama agraria¹, que fixo que o seu peso no complexo se recuperase en máis de 4 puntos. Desta forma, tras a redución de anos anteriores volvemos a unha porcentaxe non moi inferior á do ano 2000 (66,1 %) (cadro 1). As mudanzas no que levamos de século foron máis acusadas desde a perspectiva do emprego: o acelerado axuste da poboación ocupada na produción primaria, fronte ao seu incremento na industria transformadora, fixo que o emprego agrario pasase do 88 % do total do complexo en 2000 ao 65,3 % en 2023 (cadro 2). En todo caso, o peso relativo da industria agroalimentaria no CPA seguía limitándose en 2023 ao 38 % do VEB e ao 34,7 % do emprego, en contraste co que constatamos en España e na UE onde supera o 50 %. Este trazo diferencial do noso CPA ten a súa orixe en dous factores que, con algúns matices, se manteñen ata hoxe: a) unha parte significativa da

¹ Como veremos posteriormente, as contas económicas da agricultura elaboradas polo Ministerio de Agricultura estiman unha evolución similar.

producción agraria é transformada fóra de Galicia, co que perdemos o valor engadido e o emprego xerado na súa transformación industrial; b) ademais, a agroindustria galega continúa especializada en xeral en produtos de baixo valor engadido.

Complexo da madeira

O complexo da madeira integra catro ramas das *Contas Económicas Anuais-Revisión Estatística 2024* publicadas polo IGE: silvicultura e explotación forestal; industria da madeira e da cortiza; industria do papel e fabricación de mobles. En 2023 xerou un VEB de 1.194,9 millóns de euros (1,7 % da economía galega) e deu emprego a 23,7 miles de persoas (2,3 % do total). No referido á súa dinámica a medio prazo, lembremos que este complexo se vira fortemente afectado pola crise económica que estalou en 2008, debido á ligazón da industria da madeira e da cortiza e da fabricación de mobles coa construción e o mercado inmobiliario. Isto foi seguido dunha recuperación a partir de 2014, que permitiu alcanzar de novo desde 2021 os valores previos á crise. Nese contexto, os datos máis recentes do IGE mostran unha lixeira caída do VEB e do emprego do complexo no ano 2023 (cadros 4 e 5).

No que levamos da presente década (2020-2023) o VEB do complexo da madeira rexistrou un incremento en euros correntes do 26,7 %, mais isto esconde unha evolución moi dispar das catro ramas que o integran. Mentres que diminuíu nun 10 % o VEB da silvicultura, aumentou máis dun 60 % o da industria da madeira e o da fabricación de mobles. Pola súa parte, a industria do papel viu medrar o valor xerado nun 16 % entre 2020 e 2023, a pesar do descenso nos dous últimos anos (cadro 4).

Cadro núm. 4
Evolución do valor engadido e do emprego no complexo da madeira en Galicia

Valor engadido bruto (millóns de euros correntes)	Base 2000		Revisión estatística 2024						
	1995	2000	2000	2008	2015	2020	2021	2022	2023
Silvicultura e explotación forestal	182,5	245,8	342,4	437,3	394,8	393,9	419,3	414,1	356,4
Industria da madeira e da cortiza	278,1	344,9	209,0	321,2	272,1	309,8	395,7	489,9	500,8
Industria do papel	127,5	158,2	161,1	139,9	160,3	121,0	167,5	149,6	140,3
Fabricación de mobles			112,4	201,0	115,3	118,5	151,1	162,9	197,5
Total complexo	588,1	749,0	824,9	1.099,5	942,5	943,2	1.133,6	1.216,3	1.194,9

Emprego (postos de traballo (miles))	Base 2000		Revisión estatística 2024						
	1995	2000	2000	2008	2015	2020	2021	2022	2023
Silvicultura e explotación forestal	3,8	6,7	5,0	7,1	7,4	9,1	9,6	9,5	9,6
Industria da madeira e da cortiza	11,3	14,1	13,5	11,0	7,0	7,3	7,8	7,9	7,7
Industria do papel	1,1	1,0	1,3	1,7	1,8	1,9	1,9	2,0	2,0
Fabricación de mobles			8,8	6,7	3,7	4,0	4,3	4,6	4,4
Total complexo	16,2	21,8	28,5	26,5	20,0	22,2	23,6	24,0	23,7

Os datos de 2023 son provisionais.
Fonte: Elaboración propia a partir de:
- IGE, *Contas Económicas. Base 2000. Serie 1995-2001*.
- IGE, *Contas Económicas de Galicia. Revisión estatística 2024. Serie 2000-2023*.

Cadro núm. 5
Evolución do peso do complexo da madeira no conxunto da economía galega

	Base 2000		Revisión estatística 2024						
	1995	2000	2000	2008	2015	2020	2021	2022	2023
VEB (%)									
Silvicultura e explotación forestal	0,8	0,7	1,1	0,8	0,8	0,7	0,7	0,6	0,5
Industria da madeira e da cortiza	1,2	1,0	0,7	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7	0,7
Industria do papel	0,5	0,5	0,5	0,3	0,3	0,2	0,3	0,2	0,2
Fabricación de mobles			0,4	0,4	0,2	0,2	0,3	0,2	0,3
Total	2,7	2,6	2,6	2,0	1,9	1,8	1,9	1,9	1,7

Postos de traballo (%)									
Silvicultura e explotación forestal	0,4	0,6	0,5	0,6	0,8	1,0	0,9	0,9	0,9
Industria da madeira e da cortiza	1,1	1,3	1,3	0,9	0,7	0,8	0,8	0,8	0,7
Industria do papel	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Fabricación de mobles			0,9	0,6	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Total	2,1	2,6	2,8	2,3	2,1	2,3	2,3	2,3	2,3

Os datos de 2023 son provisionais.
Fonte: Elaboración propia a partir de:
- IGE, *Contas Económicas. Base 2000. Serie 1995-2001*.
- IGE, *Contas Económicas de Galicia. Revisión estatística 2024. Serie 2000-2023*.

En conxunto, a diferenza do que acontece no complexo agroalimentario, na cadea forestal-madeira o peso global da industria supera o da produción primaria (as tres ramas industriais supoñen en 2023 o 70 % do VEB e o 60 % do emprego da cadea). Pero as cifras seguen mostrando que esta cadea se caracteriza en Galicia pola súa especialización na produción primaria e na primeira transformación. As dúas ramas máis importantes, con moita diferenza, son a silvicultura e explotación forestal e a industria da madeira e da cortiza, que engloba tamén a produción de taboleiros e chapas. O peso da rama papeleira é claramente inferior, ao estar concentrada fundamentalmente na produción de pasta (primeira transformación) e non de papel. Finalmente, tamén a fabricación de mobles rexistra un peso modesto, moi baixo no contexto español, aínda que en 2022 e 2023 o seu VEB superou o da industria do papel e en termos de emprego máis que duplica esta rama (cadros 4 e 5).

Tendencias a medio prazo do sector agrario (1990-2023)

O cadro 6 recolle a evolución das principais macromagnitudes do sector agrario galego en euros correntes no período 1990-2023, segundo as contas económicas da agricultura publicadas polo Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación (MAPA). Catro son as notas que definen as tendencias nas tres últimas décadas:

- O valor económico da produción agraria experimentou un crecemento significativo: multiplicouse por 3,6 nos 33 anos, o que supón unha taxa media acumulativa anual do 3,9 %.
- Esa expansión da produción acompañouse, porén, dunha suba moito máis moderada da renda do sector en euros correntes (165,2 %). Isto debeuse ao forte aumento dos consumos

Cadro núm. 6

Evolución das macromagnitudes do sector agrario galego e do seu peso na agricultura española*

	Millóns de euros correntes							Poboación ocupada (miles)	Renda agraria/ ocupado (miles de euros)
	(A) Producción agraria	(B) Consumos intermedios	(C = A-B) VEB a prezos básicos	(D) Amortizacións (consumo de capital fixo)	(E) Outras subvencións á produción	(F) Outros impostos sobre a produción	Renda agraria (VENcf) (C-D+E-F)		
Cifras absolutas									
1990	1.470,8	505,0	965,7	181,2	17,9	1,5	800,8	292,4	2,7
2000	1.653,7	788,3	865,4	266,1	23,9	2,0	621,1	140,0	4,4
2011	3.078,5	1.645,8	1.432,7	400,7	245,8	10,5	1.267,4	64,8	19,6
2012	3.191,8	1.763,7	1.428,1	421,4	227,4	9,5	1.224,6	59,3	20,7
2013	3.653,7	1.959,0	1.694,7	441,9	203,2	10,1	1.445,8	56,3	25,7
2014	3.594,4	1.875,7	1.718,7	454,1	221,3	12,3	1.473,6	49,1	30,0
2015	3.690,8	1.868,2	1.822,6	461,7	161,0	13,8	1.508,1	45,6	33,1
2016	3.472,1	1.708,2	1.763,9	449,6	197,8	15,7	1.496,4	49,2	30,4
2017	3.482,1	1.793,7	1.688,3	452,6	197,3	14,2	1.418,8	55,4	25,6
2018	3.648,3	1.939,5	1.708,8	461,4	186,6	17,3	1.416,7	52,3	27,1
2019	3.865,3	1.934,3	1.931,1	472,3	190,6	18,3	1.631,0	49,9	32,7
2020	3.737,6	2.143,0	1.594,6	477,9	183,0	16,8	1.282,8	49,4	26,0
2021	3.877,0	2.234,1	1.643,0	493,7	179,8	18,2	1.310,9	48,5	27,0
2022	4.421,7	2.618,6	1.803,1	520,8	244,5	18,4	1.508,4	50,6	29,8
2023	5.276,8	2.753,9	2.522,9	561,8	181,7	18,8	2.124,0	54,6	38,9
% variación									
1990-2000	12,4	56,1	-10,4	46,8	33,2	27,9	-22,4	-52,1	62,0
2000-2023	219,1	249,4	191,5	111,1	661,5	848,3	241,9	-61,0	776,9
1990-2023	258,8	445,3	161,2	210,0	914,6	1.113,2	165,2	-81,3	1.320,3
Galicia/España (%)									
1990	6,0	5,7	6,2	9,2	6,1	3,0	5,8	21,0	27,7
2000	4,6	5,9	3,8	9,6	1,8	1,5	2,9	14,5	20,2
2011	7,5	8,3	6,7	8,5	4,1	4,0	5,7	8,9	63,9
2021	6,8	8,3	5,4	8,6	3,1	3,9	4,4	6,1	71,3
2022	7,0	7,8	6,1	8,6	4,0	3,8	5,2	6,7	78,2
2023	7,9	8,6	7,3	8,6	2,8	4,0	6,3	7,5	83,8

*Rama Agricultura, gandería, caza e actividades dos servizos relacionados.

Fonte: Elaboración propia a partir de:

- MAPA (Ministerio de Agricultura, Pesca e Alimentación): *Cuentas Económicas de la Agricultura. Resultados nacionales 1990-2023; Resultados Renta Agraria Regional (serie histórica 1990-2000); Cuentas Económicas de la Agricultura. Resultados regionales 2011-2023.*
- INE, EPA.

intermedios, que se multiplicaron por 5,5 nos 33 anos, e ao incremento tamén das amortizacións do capital fixo, que se multiplicaron por 3,1. Detrás do crecemento destas dúas partidas están as mudanzas operadas na tecnoloxía produtiva (uso crecente de insumos intermedios e bens de capital fixo) e tamén a alza maior dos prezos pagados polos insumos en comparación cos prezos percibidos polos agricultores².

- c) O terceiro feito a salientar foi o fortísimo axuste do emprego, que se concreta en que a poboación ocupada se reduciu a menos de 1/5 do seu volume inicial (-81,3 %).
- d) Esa acelerada diminución da man de obra fixo que a produción obtida por cada agricultor se multiplicase por 19,2 en termos correntes. E, a pesar do aumento dos consumos intermedios e das amortizacións e da deterioración da relación entre os prezos percibidos e os pagados, isto posibilitou que a renda por ocupado experimentase un notable incremento, multiplicándose por 14,2 en euros correntes (de 2.700 euros en 1990 a 38.900 en 2023).

Ese balance global das tres últimas décadas está condicionado en parte polo comportamento excepcionalmente positivo do sector agrario galego en 2023. Segundo os datos do Ministerio de Agricultura, neste ano o valor económico da produción medrou un 19,3 % e a renda agraria un 40,8 %, froito da confluencia de tres factores: o incremento dos volumes producidos, a alza dos prezos percibidos, especialmente nos produtos gandeiros, e a redución en cambio dos prezos pagados polos nosos agricultores.

En suma, o resultado é que o sector agrario galego conta hoxe (en 2023) con menos dunha quinta parte dos traballadores que tiña hai tres décadas, pero estes xeran unha produción 3,6 veces superior á de 1990; o que fixo posible que a renda por ocupado en 2023 multiplique por 14,2 a de 33 anos antes.

Se comparamos esa evolución coa da agricultura española, algunhas das conclusións que podíamos tirar ata 2022 modifícanse en 2023, dado que o crecemento da produción e da renda en Galicia foi este último ano moi superior ao que se deu no conxunto do Estado. En concreto, as conclusións para o período 1990-2023 podemos resumilas así (cadro 6):

- O valor económico da produción agraria (resultado da dinámica combinada do *output* real e dos prezos) rexistrou en Galicia neses 33 anos un crecemento maior que en España, facendo que o noso peso na produción agraria española ascendese do 6 % ao 7,9 %.
- Isto acompañouse, porén, dun incremento máis forte dos consumos intermedios (o gasto das explotacións en *inputs* correntes), que pasaron do 5,7 % ao 8,6 % do total estatal, e dun crecemento das amortizacións (consumo de capital fixo) similar á media estatal.
- Se a iso unimos o menor aumento das subvencións³, o resultado é que, a pesar da expansión maior do valor da produción, a renda agraria creceu en Galicia menos que en España no período 1990-2022, baixando a participación na renda agraria española do 5,8 % ao 5,2 %. Porén, a evolución excepcionalmente positiva de 2023 posibilitou que esa porcentaxe ascendese este último ano ata o 6,3 %.
- A principal singularidade da evolución do sector en Galicia estivo na intensidade alcanzada polo axuste da man de obra. Se en 1990 a agricultura galega xeraba o 5,8 % da renda agraria española co 21 % dos agricultores, en 2023 obtiña o 6,3 % da renda pero só co 7,5 % da poboación ocupada agraria de España (a participación no emprego agrario español baixou a menos dun terzo da que se rexistraba 33 anos atrás).

² Ver máis adiante: cadro 13.

³ Como se deduce do cadro 6, a *ratio* "subvencións/produción agraria" limitábase en Galicia en 2023 ao 3,4 %, pouco máis dun terzo da media española (9,7 %).

- Esa intensidade moito maior do axuste do emprego posibilitou unha notable converxencia da renda por ocupado, que pasou do 27,7 % ao 83,8 % da media da agricultura española. Noutras palabras, se en 1990 a renda que obtiña cada agricultor galego se limitaba a pouco máis de 1/4 da media do sector en España, en 2023 supera os 4/5. Contamos cada vez con menos agricultores pero estes obteñen unha renda media moito máis próxima ao estándar español, se ben lonxe aínda de completar a converxencia segundo esta fonte estatística.

A conxuntura agraria en 2025: contexto internacional, na UE e en España

Evolución dos prezos internacionais das *commodities* agrarias

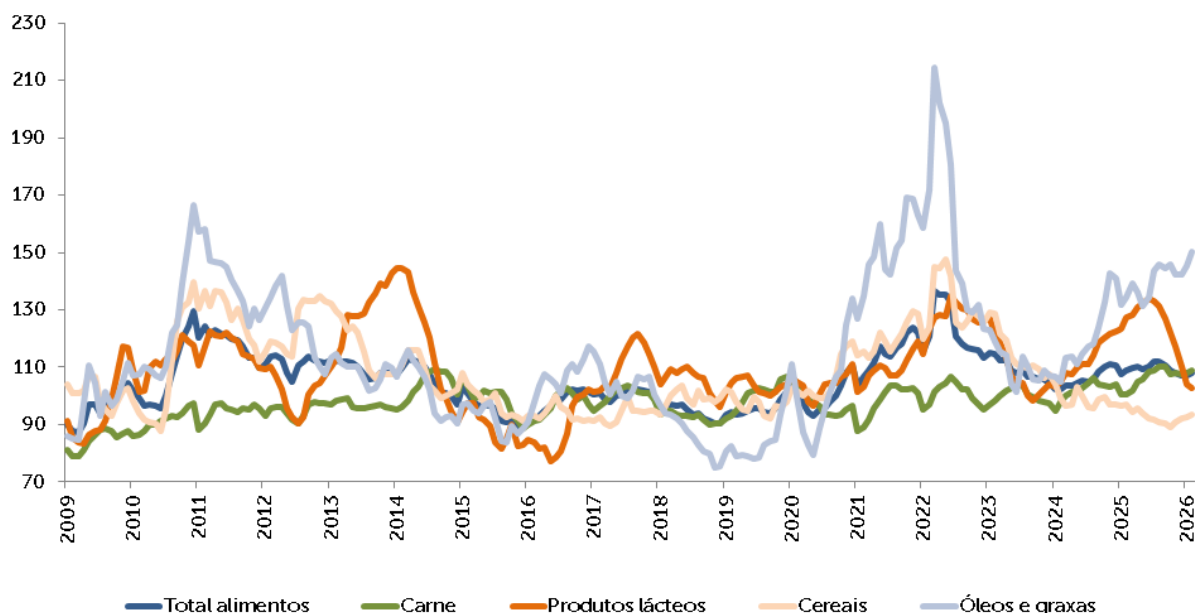
Partindo desas tendencias a medio prazo, a conxuntura do sector agrario galego en 2025 estivo marcada, en primeiro lugar, pola evolución dos mercados internacionais. O índice da FAO sobre os prezos dos alimentos en termos reais mantívose relativamente estable ao longo deste ano, cunha lixeira alza de xaneiro a agosto seguida dunha caída, tamén leve, no último cuadrimestre. O resultado é que o índice pechou 2025 cun valor medio anual superior nun 3,3 % ao do exercicio anterior; unha suba moderada que veu suceder os descensos de 2023 (-11,3 %) e 2024 (-2,9 %) (gráfico 1).

Dos cinco grupos de produtos que distingue a FAO⁴ interésannos en particular, polo seu peso no agro galego, a carne e os produtos lácteos. Os prezos da carne nos mercados internacionais experimentaron en 2025 unha alza moderada (4,3 %), que como veremos posteriormente tamén se deixou sentir no mercado español. O incremento foi moito máis significativo nas cotizacións dos produtos lácteos (12,1 %); aínda que esa variación anual esconde unha suba no primeiro semestre e unha tendencia descendente a partir de xullo que se prolonga nos primeiros meses de 2026. Tamén o *Milk*

Gráfico 1

Índices da FAO sobre prezos dos alimentos

Evolución mensual en termos reais
(Índices. Base 2014-2016=100)

⁴ No gráfico 1 representamos os datos de catro deses grupos de produtos (carne, produtos lácteos, cereais, óleos e graxas). Prescindimos do azucre debido á súa carencia de interese para o agro galego.

Market Observatory mostra unha importante caída das cotizacións na UE das principais *commodities* lácteas (manteiga, leite gordo en po...) nos meses recentes.

Esa alza dos prezos dos produtos gandeiros (leite e carne) en 2025 acompañouse dunha caída das cotizacións internacionais dos cereais (-5,8 %), entre os que está o millo, unha materia prima fundamental para a alimentación do gando. Por outro lado, a pesar da suba global do prezo dos aceites vexetais, a cotización da soia continuou este ano a senda descendente iniciada en 2023. O resultado desde a perspectiva das explotacións galegas foi unha conxuntura global dos mercados internacionais en 2025 favorable, ao confluír un aumento dos prezos dos produtos gandeiros cun abarata-mento das materias primas para a alimentación animal (gráfico 1).

Conxuntura do sector na Unión Europea e en España

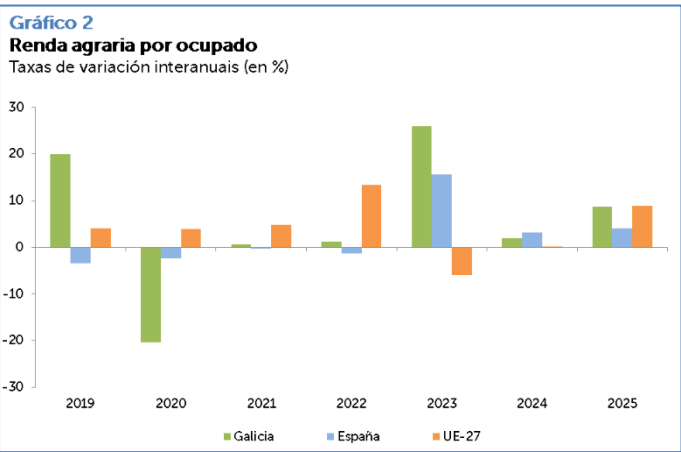
Condicionada por ese contexto internacional, a dinámica do sector agrario na UE-27 saldouse en 2025 cunha suba da renda global en euros constantes (7,4 %), despois das contraccións sufridas en 2023 e 2024. Dada a leve diminución que seguiu experimentando o volume da man de obra (-1,4 %),

Cadro núm. 7
Evolución da renda global e da renda por ocupado no sector agrario en Galicia, España e a UE
Taxas de variación anuais (en %)

	2019	2020	2021	2022	2023	2024**	2025 **
Galicia							
Renda agraria ¹	14,4	-21,1	-1,3	5,5	35,9	0,4 *	5,1 *
Man de obra (ocupados)	-4,6	-1,0	-1,8	4,3	7,9	-1,5	-3,3
Renda/ocupado	19,9	-20,3	0,6	1,1	26,0	1,9 *	8,7 *
España							
Renda agraria ¹	-2,6	-8,6	6,0	-7,4	10,3	4,6	6,2
Man de obra (UTA)	0,8	-6,5	6,3	-6,1	-4,6	1,5	2,0
Renda/UTA	-3,4	-2,3	-0,3	-1,4	15,6	3,1	4,1
Unión Europea (UE-27)							
Renda agraria ¹	1,3	-8,1	3,7	11,2	-8,8	-1,7	7,4
Man de obra (UTA)	-2,6	-11,6	-1,0	-1,9	-3,0	-1,4	-1,4
Renda/UTA	4,0	3,9	4,8	13,3	-6,0	0,1	8,9

¹ VENCf en moeda constante.
* Estimacións propias.
** Os datos de 2024 son un avance e os de 2025 unha estimación.

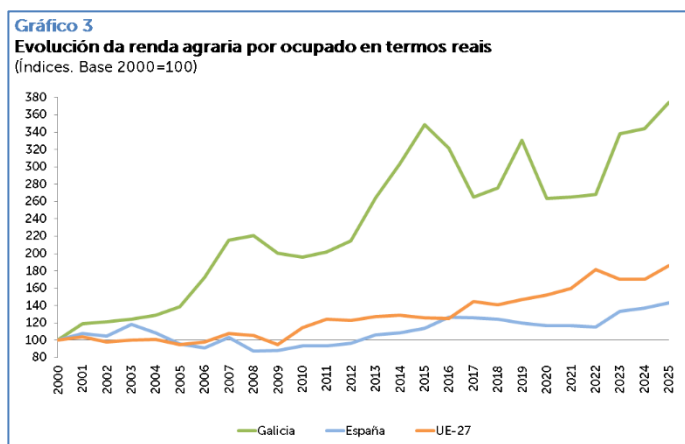
Fonte: Elaboración propia a partir de:
- Eurostat, *Economic Accounts for Agriculture*.
- MAPA, *Cuentas Económicas de la Agricultura. Resultados nacionales. Resultados regionales*.
- INE, EPA.

iso deu lugar a un incremento algo maior (8,9 %) da renda por UTA (unidade de traballo ano) (cadro 7). Deste modo, desde 2017 a agricultura comunitaria acumula unha mellora significativa e case continua (coas únicas excepcións de 2018 e 2023) da renda por ocupado (gráficos 2 e 3).

O balance de 2025 é tamén positivo na agricultura española e veu prolongar neste caso o notable incremento rexistrado pola renda agraria en 2023 e 2024. Concretamente, os cálculos provisionais do MAPA⁵ estiman que a renda do sector en euros constantes experimentou en 2025 un au-

⁵ Ver: <https://www.mapa.gob.es/dam/mapa/contenido/estadisticas/temas/estadisticas-agrarias/1.economicas/renta-agraria/cea-2025-2-estimacion-marzo-2026-.pdf>

ñola (2 %), polo que o saldo final foi un crecemento da renda agraria por UTA do 4,1 %; crecemento notable, que veu prolongar o constatado en 2023 e 2024, pero moi inferior á media comunitaria (8,9 %) (cadro 7, gráficos 2 e 3).

A dinámica do sector agrario galego en 2025: unha visión global

En Galicia non contamos polo momento con ningunha estimación oficial das contas económicas do sector agrario en 2024 e 2025⁶. Polo tanto, debemos conformarnos con perfilar un balance provisional a partir dos datos dispoñibles, referidos á dinámica das principais producións no noso agro e aos prezos percibidos e pagados a nivel español.

Centrándonos en 2025, eses datos apuntan a un balance positivo en liña co rexistrado polo sector na UE e en España, se ben a súa magnitude relativa depende de se nos fixamos na evolución da renda global ou da renda por ocupado. Segundo os nosos cálculos, a renda global do sector agrario en euros constantes experimentou en Galicia un crecemento do 5,1 %, inferior ao constatado na UE (7,4 %) e en España (6,2 %). Pero iso acompañouse dunha diminución da poboación ocupada (-3,3 %) máis intensa que a media comunitaria (-1,4 %) e que contrasta co seu incremento na agricultura española (2 %). O resultado é que a renda por ocupado rexistrou no agro galego un aumento do 8,7 %, moi superior á media estatal (4,1 %) e próximo ao da UE (8,9 %) (cadro 7). Deste modo, en 2025 proseguíu a mellora da renda agraria por ocupado que se viña dando en Galicia desde 2021, que permitiu máis que recuperar a caída sufrida en 2020 no contexto da pandemia da COVID-19 (gráficos 2 e 3).

Con algo máis de detalle, podemos sintetizar así a conxuntura do sector agrario galego en 2025⁷:

- O volume global do *output* rexistrou unha lixeira suba (1 %), con incrementos tanto da produción vexetal (1,7 %) como, en menor medida, da animal (0,7 %). Se a isto lle sumamos a alza dos prezos percibidos, temos un aumento do valor da produción en euros correntes do 5,7 %. O volume dos consumos intermedios tamén creceu levemente, mais os seus prezos apenas subiron. Iso orixinou un incremento do VEB en termos reais en torno ao 1 %. Neste aspecto os nosos cálculos suxiren unha suba similar á estimada polo IGE nas *Contas económicas trimestrais* para o VEB agro-pesqueiro (1,3 %) (cadro 8).

⁶ Para estes dous anos existen estimacións do IGE (nas súas *Contas económicas trimestrais*) sobre a evolución do VEB do sector agropesqueiro; e para 2024 contamos tamén con estimacións do INE (na *Contabilidad Regional de España*). Pero estas cifras, ademais de limitarse a esa variable, non son directamente utilizables aos nosos efectos ao incluír tamén a pesca, que en Galicia achega ao redor do 20 % do VEB do sector primario no período 2020-2023.

⁷ Os datos nos que se sustenta este balance provisional figuran de forma pormenorizada nos apartados posteriores.

Cadro núm. 8
Variación real do VEB a prezos básicos das ramas agraria e pesqueira*
Taxas de variación interanuais (en %)
Datos corrixidos de efectos estacionais e de calendario

	Galicia	España
2023	12,7	3,4
2024	3,1	10,8
2025	1,3	1,2
I trim.	3,0	6,9
II trim.	0,0	0,3
III trim.	0,9	-1,8
IV trim.	1,2	-0,6

*Os datos de 2023 son provisionais; os de 2024 e 2025 un avance.
Fonte: IGE e INE.

• O moderado crecemento do *output* e do VEB real (moi inferior ao da agricultura española) acompañouse dunha dinámica dos prezos claramente positiva (ao contrario do sucedido en España). A suba dos prezos percibidos polos agricultores galegos (4,6 %) foi superior á alza do IPC (2,4 %) e contrasta coa estabilidade dos prezos pagados (0,2 %), o que posibilitou unha mellora dos prezos percibidos en euros constantes e aínda máis da relación entre prezos percibidos e prezos pagados.

- O resultado final foi que o moderado crecemento do VEB real acompañouse dunha suba máis significativa da renda agraria en euros constantes. Segundo a nosa estimación, esta experimentou en Galicia un incremento do 5,1 %, algo inferior ao da agricultura española e europea, pero incluso así relevante.

Evolución da produción

Estrutura da produción agraria

No cadro 9 resumimos a evolución da estrutura da produción agraria en Galicia no período 1990-2023, incluíndo as cifras máis recentes dispoñibles: as publicadas polo MAPA para 2023. Centrándonos na situación actual, podemos ver que o agro galego continúa presentando unha nidia es-

Cadro núm. 9
Evolución da estrutura da produción agraria en Galicia; comparación con España

	Estrutura da produción agraria (en %)					Índices de especialización de Galicia*	Peso de Galicia no total español (%)
	Galicia				España		
	1990	2021	2022	2023	2023		
Producción vexetal	35,2	36,4	34,4	36,2	55,3	0,7	5,2
Cereais	1,2	1,0	1,1	0,7	4,3	0,2	1,2
Plantas industriais ¹	1,0	0,2	0,3	0,2	1,6	0,1	1,0
Plantas forrageiras	8,5	9,0	9,6	12,0	4,6	2,6	20,5
Hortalizas ²	7,2	11,9	12,0	10,5	20,1	0,5	4,1
Patacas	10,5	4,0	3,0	3,2	1,3	2,4	19,3
Froitas ³	3,6	10,0	8,2	9,4	17,6	0,5	4,2
Viño e mosto	2,8	0,3	0,2	0,2	1,7	0,1	0,9
Outros	0,3	0,0	0,0	0,0	4,1	0,0	0,0
Producción animal	61,8	61,3	63,9	62,2	42,3	1,5	11,6
Carne e gando	32,3	33,3	31,1	28,7	30,7	0,9	7,4
Bovino	16,3	13,1	12,6	10,9	6,0	1,8	14,2
Porcino	7,0	8,9	8,9	9,1	17,5	0,5	4,1
Equino	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,6	5,0
Ovino e caprino	1,1	0,2	0,2	0,2	1,8	0,1	0,7
Aves	6,9	10,0	8,7	7,9	5,0	1,6	12,5
Coellos e outros	1,0	1,1	0,6	0,5	0,3	2,0	15,9
Produtos animais	29,4	28,0	32,8	33,6	11,6	2,9	22,9
Leite	24,1	26,1	30,6	31,2	8,0	3,9	31,0
Ovos	5,1	1,5	1,9	2,1	3,4	0,6	4,9
Outros	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	1,1	8,8
Servizos e actividades secundarias non agrarias	3,1	3,0	1,7	1,6	2,4	0,7	5,3
Producción rama agraria	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	1,0	7,9

¹ Inclúe remolacha, tabaco, algodón, xirasol e leguminosas en gran.
² Inclúe flores e plantas de viveiro.
³ Inclúe froitas frescas, cítricos e uvas.
* Relación entre o peso relativo de cada produción en Galicia e o que ten en España.

Fonte: Elaboración propia a partir de MAPA: *Resultados Renta Agraria Regional (serie histórica 1990-2000)*; *Cuentas Económicas de la Agricultura. Resultados regionales 2011-2023*.

pecialización gandeira, cun peso relativo deste subsector (62,2 %) similar ao de tres décadas atrás (61,8 %). Esta especialización está focalizada en catro produtos, que achegan en conxunto o 95 % do valor da produción animal: leite, carne de vacún, porcino e carne de aves. Destaca sobre todo o leite, que supón tres de cada dez euros da produción agraria galega e a metade da produción animal. As ramas vexetais, pola súa parte, supoñen o 36,2 % da produción agraria, sobresaíndo catro grupos de cultivos que suman o 97 % do total, un deles vinculado á gandería: plantas forraxeiras, hortalizas, froitas (onde se inclúen as uvas) e patacas (cadro 9).

Esa orientación gandeira do agro galego contrasta coa especialización vexetal do sector en España: o peso relativo dos dous subsectores móvese en ambos os espazos nunha relación de 60/40, pero con porcentaxes invertidas. Examinando con maior desagregación os datos, constatamos que no ámbito vexetal Galicia só presenta no contexto do Estado un índice de especialización superior a 1 (un peso relativo maior que a media española) nas plantas forraxeiras e nas patacas. Mentres, a nosa especialización gandeira no marco español céntrase no leite, na carne de vacún, na carne de aves e nos coellos; rexistrando en cambio unha desespecialización relativa nos ovos e nas restantes producións cárnicas (porcino, equino e ovino-cabrún) (cadro 9).

Partindo desas cifras sobre o peso económico das distintas ramas, examinamos a continuación a dinámica rexistrada en 2025 polo volume das principais producións agrícolas e gandeiras.

Evolución das principais producións agrícolas (en volume)

Segundo as estimacións provisionais do MAPA, o ano 2025 saldouse en España cunha notable expansión do volume da produción vexetal (9,5 %), grazas sobre todo ao incremento superior ao 10 % nas colleitas de plantas forraxeiras, cereais e especialmente de aceite de oliva (81,9 %). No caso da agricultura galega, as cifras subministradas polos *Avances de superficies y producciones de cultivos*⁸ apuntan a un aumento da produción de millo forraxeiro (28,5 %), froitas (56,3 %), leguminosas en gran (13 %) e no sector vitivinícola (3,2 %). Mais iso tivo como contrapunto o descenso da de patacas

Cadro núm. 10
Evolución das principais producións agrícolas en volume en Galicia*

	Produción (miles de toneladas)					Variación (%)		
	2015	2016	2023	2024	2025	2024/ 2023	2025/ 2024	(2024-25)/ (2015-16)
Cereais en gran	208,9	188,3	148,8	164,6	135,9	10,6	-17,4	-24,3
Trigo	46,8	35,1	40,0	37,1	38,1	-7,1	2,6	-8,1
Centeo	13,1	10,9	14,3	15,7	10,5	10,0	-33,4	9,0
Millo	149,0	142,3	94,5	111,7	87,4	18,2	-21,8	-31,7
Leguminosas en gran	4,4	4,8	4,3	3,9	4,4	-7,5	13,0	-9,2
Patacas	505,2	417,1	295,6	323,5	219,4	9,4	-32,2	-41,1
Millo forraxeiro	2.451,0	2.187,8	2.152,2	2.219,6	2.851,6	3,1	28,5	9,3
Hortalizas	271,6	261,3	238,6	239,5	232,5	0,3	-2,9	-11,4
Leituga	19,9	22,2	22,6	21,7	19,0	-3,9	-12,4	-3,3
Tomate	92,5	89,4	73,4	77,6	69,2	5,7	-10,8	-19,3
Pemento	70,3	65,5	61,2	61,7	75,0	0,8	21,6	0,6
Cebola	41,0	32,6	30,9	30,7	37,3	-0,4	21,4	-7,6
Feixón verde	47,8	51,7	50,6	47,8	32,0	-5,6	-33,1	-19,8
Froitas	121,7	122,0	99,8	103,6	161,9	3,9	56,3	9,0
Mazá	112,2	112,6	89,8	93,1	149,8	3,7	60,9	8,1
Pera	9,5	9,4	10,0	10,5	12,1	5,1	15,1	19,6
Uva de vinificación	141,1	123,0	124,0	119,9	123,8	-3,3	3,2	-7,7

* Os datos de 2025 e os dalgúns produtos para 2024 son provisionais.
Fonte: MAPA, *Anuario de Estadística e Avances de superficies y producciones agrícolas*.

⁸ MAPA: *Avances de superficies y producciones de cultivos*.
<https://www.mapa.gob.es/es/estadistica/temas/estadisticas-agrarias/agricultura/avances-superficies-producciones-agricolas/>

(-32,2 %), cereais (-17,4 %) e hortalizas (-2,9 %) (cadro 10). Ponderando esas taxas de variación polo peso económico dos distintos cultivos, estimamos un crecemento global da produción vexetal do 1,7 % (cadro 14), moi inferior ao estimado polo MAPA para o conxunto do Estado.

Evolución das principais producións gandeiras (en volume)

No ámbito gandeiro a conxuntura en 2025 caracterizouse en Galicia polo incremento de todas as producións relevantes excepto a carne de vacún, que sufriu unha significativa caída (-7,7 %). O crecemento foi moi moderado (0,8 %) no leite, a principal produción do agro galego, e na carne de porcino (1,6 %). Pola contra alcanzou taxas moito maiores (entre 6,5 % e 9 %) na carne de aves e noutras ramas cárnicas con escaso peso no noso agro (cabrún e coellos) (cadro 11). Se ponderamos esas taxas de variación recollidas no cadro 11 co peso económico de cada rama, resulta un incremento do volume da produción animal de só o 0,7 % (cadro 14), claramente inferior ao estimado polo MAPA para o conxunto do Estado (2,6 %). A diferenza neste caso debeuse fundamentalmente á expansión moito maior a nivel español da que é aquí a principal produción gandeira, o porcino (que aumentou nun 6,5 %).

Cadro núm. 11
Evolución das principais producións gandeiras en volume en Galicia

	Volume de produción en cada ano						
	1985	2005	2021	2022	2023	2024	2025*
Leite de vaca ¹	1.644,5	2.258,1	2.923,7	2.905,8	3.034,5	3.005,4	3.029,7
Carne de vacún ²	52,5	96,1	100,8	97,5	96,4	96,2	88,8
Carne de porcino ²	85,6	101,6	88,4	82,7	84,5	83,3	84,6
Carne de ave ²	92,6	163,4	217,8	201,1	211,3	222,1	236,8
Carne de ovino ²	0,9	0,6	0,3	0,4	0,3	0,2	0,2
Carne de caprino ²	0,3	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
Carne de coello ²	10,1	6,7	10,2	9,1	8,6	7,7	8,3
Ovos ³	122,5	58,9	49,3	53,3	51,9	49,6	

	Taxa de variación acumulativa anual (%)						% variación	Galicia/España (%)	
	1985/ 2005	2005/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023	2023/ 2024	2024/ 2025	1985/ 2025**	1985	2025*
Leite de vaca ¹	1,6	1,6	-0,6	4,4	-1,0	0,8	84,2	26,9	42,0
Carne de vacún ²	3,1	0,3	-3,2	-1,1	-0,2	-7,7	69,1	13,1	12,5
Carne de porcino ²	0,9	-0,9	-6,4	2,1	-1,4	1,6	-1,2	7,4	1,6
Carne de ave ²	2,9	1,8	-7,7	5,1	5,1	6,7	155,8	11,4	12,4
Carne de ovino ²	-2,4	-3,5	14,7	-28,7	-5,9	0,0	-73,2	0,7	0,2
Carne de caprino ²	-3,5	-7,2	24,4	-41,1	3,0	8,8	-87,7	3,7	0,5
Carne de coello ²	-2,0	2,6	-10,9	-5,3	-10,9	8,7	-17,6	12,9	25,6
Ovos ³	-3,6	-1,1	8,1	-2,6	-4,5		-59,5	13,9	4,2

¹ Millóns de litros. ² Miles de toneladas. ³ Millóns de dúcias.
* Os datos de 2025 son provisionais. Para o leite, estimación a partir dos dados de entregas á industria. O peso da produción galega de ovos no conxunto do Estado refírese a 2024.
** No caso dos ovos a variación é de 1985 a 2024.

Fonte: Elaboración propia a partir de:
- MAPA, *Anuario de estadística, Encuesta de sacrificio de ganado, Estadística de huevos para consumo humano e Estadística láctea*.
- Consellería do Medio Rural, *Anuario de estatística agraria*.

Nunha imaxe recapitulativa temos, en definitiva, que a dinámica do sector agrario galego caracterizouse en 2025 por crecementos de escasa magnitude tanto da produción agrícola como da gandeira. O resultado foi un incremento global do *output* agrario do 1 % (cadro 14), moi inferior ao 6,7 % que calcula o MAPA para España.

Prezos percibidos e prezos pagados polos agricultores

No referido aos prezos, o índice xeral de prezos percibidos polos agricultores galegos rexistrou en 2025 un aumento significativo (4,6 %), despois do descenso do ano anterior (-1,5 %). Ese incremento concentrouse nos produtos gandeiros (7 %) e debeuse principalmente á forte alza dos prezos no vacún de carne (18,5 %) e nos ovos (22,6 %). A principal produción do noso agro, o leite, tamén se

Cadro núm. 12

Porcentaxe de variación interanual dos prezos percibidos e pagados polos agricultores en Galicia

	2021	2022	2023	2024	2025
A. Prezos percibidos*					
Produtos agrícolas	8,5	23,3	6,0	-0,1	-0,6
Cereais	32,1	39,4	-21,0	-15,9	-3,4
Leguminosas	18,5	44,7	15,6	-1,4	-6,0
Patacas	6,4	42,3	16,5	12,4	-15,4
Cítricos	-4,9	-8,0	47,1	-11,2	15,7
Froitas non cítricas	7,0	11,8	-4,6	6,9	19,9
Hortalizas	6,3	21,6	13,4	-13,5	7,0
Viño e subprodutos	6,6	10,6	4,4	8,3	3,3
Flores e plantas ornamentais	3,0	-0,4	10,5	-4,6	7,6
Cultivos forraxeiros	-0,9	55,4	35,0	-45,9	15,2
Produtos animais	4,3	28,1	16,1	-2,2	7,0
Leite	4,4	29,3	21,2	-8,9	1,9
Carne e gando bovino	6,0	29,0	10,1	11,0	18,5
Carne e gando porcino	-2,3	22,1	18,5	-5,5	-2,6
Carne e gando aviar	6,1	19,7	1,3	2,2	2,4
Carne e gando ovino	14,7	9,3	7,2	10,7	7,1
Carne e gando caprino	6,3	9,6	8,1	2,0	9,7
Carne e gando coellos	3,9	20,8	9,9	-7,0	5,0
Ovos	3,2	57,8	27,8	-7,5	22,6
Índice xeral de prezos percibidos	5,7	26,5	12,8	-1,5	4,6
B. Prezos pagados**					
Sementes selectas e pés	1,5	3,2	10,3	5,6	1,0
Alimentos para o gando	14,0	31,7	-4,0	-13,5	-0,9
Fertilizantes	27,9	74,3	-20,1	-18,0	5,5
Enerxía e lubricantes	32,9	59,4	-29,2	-13,0	-2,4
Protección fitopatolóxica	4,3	19,7	1,8	-1,3	2,1
Tratamentos zoonosanitarios	1,1	1,9	2,2	2,0	2,0
Conservación e reparación de maquinaria	4,2	3,8	5,7	7,8	7,6
Conservación e reparación de edificios	5,9	7,4	3,7	2,0	2,2
Índice xeral de prezos pagados	14,5	31,7	-7,0	-9,7	0,2

* Evolución dos prezos por grupos de produtos no conxunto de España e variación dos índices de prezos por subsectores que resulta para Galicia ao aplicarlle á evolución anterior a estrutura da produción agraria galega.

** Evolución dos prezos dos diversos *inputs* correntes no conxunto de España, e variación do índice xeral de prezos pagados que resulta para Galicia ao aplicarlle á evolución anterior a estrutura dos consumos intermedios da nosa agricultura.

Fonte: Elaboración propia a partir de MAPA, *Índices de precios percibidos, precios pagados y salarios agrarios*.

Cadro núm. 13

Evolución dos índices de prezos percibidos e pagados polos agricultores galegos

	Índice xeral de prezos percibidos ¹	Índice xeral de prezos pagados ¹	IPC	Prezos percibidos/Prezos pagados	Prezos percibidos/IPC
1985	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1990	128,3	108,4	138,5	118,4	92,6
1995	154,2	125,0	178,3	123,4	86,5
2000	158,0	140,6	203,0	112,4	77,9
2005	162,0	160,3	238,1	101,1	68,1
2010	174,8	188,5	266,7	92,7	65,5
2015	183,6	212,3	284,5	86,5	64,5
2016	181,5	204,3	283,6	88,8	64,0
2017	189,4	206,4	289,6	91,8	65,4
2018	196,9	215,4	294,5	91,4	66,8
2019	191,9	216,5	296,3	88,7	64,8
2020	186,2	210,8	295,4	88,3	63,0
2021	196,8	241,4	305,7	81,5	64,4
2022	248,9	317,8	333,4	78,3	74,7
2023	280,7	295,7	345,4	94,9	81,3
2024	276,3	267,1	355,4	103,5	77,8
2025	289,1	267,7	363,9	108,0	79,4
TVI (%)					
2021/2020	5,7	14,5	3,5	-7,7	2,1
2022/2021	26,5	31,7	9,0	-4,0	16,0
2023/2022	12,8	-7,0	3,6	21,2	8,8
2024/2023	-1,5	-9,7	2,9	9,0	-4,3
2025/2024	4,6	0,2	2,4	4,4	2,2

(1) Os índices de prezos percibidos e prezos pagados que ofrecemos son os que resultan de imputarlle os índices sectoriais españois (para os diferentes produtos agrarios e as diversas partidas dos consumos intermedios) á estrutura da produción e dos consumos intermedios da agricultura galega.

Fonte: Elaboración propia a partir de:

- MAPA, *Índices de precios percibidos, precios pagados y salarios agrarios*.
- INE.

beneficiou dunha lixeira suba (1,9 %). E a iso hai que engadir finalmente a alza de prezos en magnitudes diversas nas restantes producións cárnicas, coa única excepción do porcino (-2,6 %). Pola súa parte, os prezos de venda dos produtos vexetais sufriron en conxunto un leve descenso en euros correntes (-0,6 %), aínda que isto foi o resultado de comportamentos moi dispares: suba do prezo dos cultivos forraxeiros (15,2 %), froitas (19,9 %), hortalizas (7 %) e viño (3,3 %); e caída, pola contra, nos cereais (-3,4 %) e sobre todo nas patacas (-15,4 %) (cadro 12).

O incremento global dos prezos percibidos acompañouse en 2025 dunha estabilidade aproximada dos prezos pagados polos insumos agrarios (0,2 %), despois do seu significativo descenso en 2023 (-7 %) e 2024 (-9,7 %). Neste aspecto cabe sinalar o lixeiro abaratamento que seguiron experimentando a enerxía e lubricantes (-2,4 %) e os alimentos comprados para o gando (-0,9 %), a principal partida dos gastos correntes do sector agrario galego. Mentres,

as restantes partidas viron elevarse os seus prezos en contías diversas, coas alzas máis acusadas nos fertilizantes (5,5 %) e na conservación e reparación de maquinaria (7,6 %) (cadro 12).

O saldo final foi unha dinámica dos prezos este ano moderadamente favorable para os agricultores galegos. Os prezos percibidos medraron por encima do IPC, orixinando un aumento destes prezos en euros constantes (2,2 %). E iso acompañouse dunha mellora máis significativa da súa relación real de intercambio, a *ratio* prezos percibidos/prezos pagados (4,4 %) (cadro 13).

Conxuntura das principais ramas agrarias

A partir dos datos que acabamos de expoñer, sobre os volumes de produción e os prezos, no cadro 14 elaboramos unha estimación da variación que experimentou en 2025 o valor da produción nas principais ramas do sector agrario galego. Estas cifras pódense asimilar coa variación dos ingresos dos produtores e permiten perfilar un balance da conxuntura das diversas ramas⁹.

Nas ramas vexetais rexistrouse en conxunto un pequeno aumento do *output* (1,7 %) e unha leve caída dos prezos (-0,6 %), dando como resultado unha suba moi lixeira do valor da produción (1 %). No lado positivo hai que salientar a forte alza do valor económico da produción nas froitas (87,4 %) e nos cultivos forraxeiros (48 %), ao combinarse un notable incremento da produción e unha alza considerable dos prezos de venda. Mentres, a dinámica oposta, caída da produción e dos prezos, conséntase nas patacas e nos cereais, o que orixinou en ambos os casos un importante descenso do valor da produción (-42,7 % e -20,2 %, respectivamente) (cadro 14).

Pola súa parte, a conxuntura global das ramas gandeiras caracterizouse por un crecemento moi pequeno dos volumes producidos (0,7 %) e unha alza notable dos prezos (7 %), que deu como resul-

tado un aumento apreciable dos ingresos das explotacións (7,7 %). Este aumento rexistrouse de forma xeneralizada en todas as ramas coa única excepción do porcino (-1,1 %). A evolución máis positiva tivo lugar nos ovos (22,8 %), gando cabrún (19,4 %) e coellos (14,1 %), pero o valor económico da produción experimentou tamén incrementos notables na carne de ave (9,2 %) e no ovino (7,1 %). No vacún de carne a contracción do *output* (-7,7 %) foi máis que compensada pola alza dos prezos de venda (18,5 %), que posibilitou un importante crecemento do valor da produción (9,3 %). Finalmente, os ingresos das explotacións lácteas, o núcleo principal do noso sector agrario, rexistraron este ano un aumento moderado (2,7 %), consecuencia do lixeiro incremento tanto da produción como do prezo (cadro 14).

Cadro núm. 14
Estimación da variación do valor da produción nas principais ramas agrícolas e gandeiras de Galicia. Ano 2025*

	TVI (%) 2025/2024		
	Volume de produción	Prezo	Valor da produción
Cereais	-17,4	-3,4	-20,2
Patacas	-32,2	-15,4	-42,7
Froitas	56,3	19,9	87,4
Hortalizas	-2,9	7,0	3,9
Viño	3,2	3,3	6,6
Cultivos forraxeiros	28,5	15,2	48,0
Produción vexetal	1,7	-0,6	1,0
Leite	0,8	1,9	2,7
Carne e gando vacún	-7,7	18,5	9,3
Carne e gando porcino	1,6	-2,6	-1,1
Carne e gando aviar	6,7	2,4	9,2
Carne e gando ovino	0,0	7,1	7,1
Carne e gando caprino	8,8	9,7	19,4
Carne e gando coellos	8,7	5,0	14,1
Ovos	0,1	22,6	22,8
Produción animal	0,7	7,0	7,7
Produción agraria	1,0	4,6	5,7

* As cifras referidas á variación dos volumes de produción proceden das estimacións do MAPA para Galicia. As relativas aos prezos corresponden, en cambio, á evolución dos prezos percibidos en España.
Fonte: Elaboración propia a partir dos datos dos cadros 10, 11 e 12.

⁹ Cómpre subliñar que nese cadro os datos sobre os volumes de produción proceden das estimacións do MAPA referidas a Galicia. Mentres, os relativos aos prezos corresponden á evolución dos prezos percibidos de cada produto a nivel español.

Poboación ocupada

De acordo coas estimacións da enquisa de poboación activa (EPA), a poboación ocupada no sector agrario galego experimentou en 2025 unha redución do 3,3 %, mantendo desta forma a tendencia descendente á que retornou en 2024 e que define a súa dinámica a longo prazo. Porén, os datos anuais desta fonte deben tomarse con cautela dada a evolución irregular que mostran na última década: aumento en 2016 e 2017, descenso no cuadrienio 2018-2021, novo incremento en 2022 e 2023 (cadro 15).

Máis alá desas oscilacións anuais, se nos fixamos nas tendencias a medio prazo obsérvanse dous feitos que si parecen responder á realidade e merecen ser salientados. O primeiro é o freo da caída do emprego no sector a partir da crise económica de 2008-2013, o que cabe atribuír, polo menos en parte, ao empeoramento do mercado de traballo e á redución das oportunidades laborais fóra da agricultura nos anos desa crise. Así, no conxunto do período 2008-2025 o ritmo de diminución da poboación ocupada no sector agrario galego foi do 1,7 % acumulativo anual, menos da quinta parte do rexistrado durante a fase de expansión económica 1995-2008 (-8,6 % anual). O segundo feito a sinalar é que, a pesar diso, o emprego agrario segue reducíndose aquí a taxas superiores á media española (-0,3 % anual no período 2008-2025, fronte ao citado -1, 7 % anual en Galicia) (cadro 15).

Cadro núm. 15
Evolución da poboación ocupada no sector agrario en Galicia e en España
(medias anuais)

	Galicia		España	
	Número (miles)	Índices (1985=100)	Número (miles)	Índices (1985=100)
1985	415,1	100,0	1.829,6	100,0
1995	223,9	53,9	1.040,1	56,8
2008	69,8	16,8	779,4	42,1
2009	67,0	16,1	745,5	40,6
2010	66,0	15,9	749,1	41,3
2011	64,8	15,6	721,3	39,7
2012	59,3	14,3	703,5	39,0
2013	56,3	13,6	699,3	38,7
2014	49,1	11,8	702,4	38,4
2015	45,6	11,0	705,0	38,5
2016	49,2	11,9	738,0	40,3
2017	55,4	13,3	778,8	42,6
2018	52,3	12,6	772,9	42,2
2019	49,9	12,0	758,1	41,4
2020	49,4	11,9	723,9	39,6
2021	48,5	11,7	782,4	42,8
2022	50,6	12,2	760,8	41,6
2023	54,6	13,2	731,4	40,0
2024	53,8	13,0	719,9	39,3
2025	52,1	12,5	736,3	40,2

Taxas de variación media
acumulativa anual (%)

1995/1985	-6,0	-5,5
2008/1995	-8,6	-2,2
2015/2008	-5,9	-1,4
2025/2015	1,3	0,4
2025/2008	-1,7	-0,3

Fonte: EPA, INE e IGE, *Enquisa de poboación activa en Galicia*.

Globalmente, nas catro últimas décadas, desde a integración europea, a poboación ocupada no sector agrario reduciuse en Galicia en case un 90 % (de 415,1 mil a 52,1 mil persoas), cando en España a diminución foi do 59,8 % (cadro 15). Ademais, o elevado envellecemento dos que permanecen no sector fai prever que esa caída vai continuar con toda probabilidade nos próximos anos. En concreto, das 52.100 persoas ocupadas no sector agrario galego (incluída a silvicultura) que estima a EPA en 2025, case unha terceira parte superaban os 54 anos e o 60 % estaban por riba dos 44 anos. Outros dous feitos a salientar na última década son a crecente masculinización da man de obra do sector e o peso cada vez maior do traballo asalariado, moi vinculado ás mudanzas na estrutura das explotacións. Así, tomando os datos da EPA, a porcentaxe de mulleres na poboación ocupada do sector agrario baixou do 44,1 % en 2015 ao 39 % en 2025; e a man de obra asalariada pasou do 28,3 % ao 39,7 %.

Censos gandeiros

Gando bovino

Os datos máis recentes das *Encuestas ganaderas* do MAPA, correspondentes a novembro de 2025, mostran unha estabilidade do censo total de gando bovino en Galicia neste último ano, despois da súa caída case continua no que levamos de século. O número de vacas, en cambio, seguiu diminuíndo se ben a un ritmo moi pequeno, como sucede en xeral no último decenio: se na década 2000-2010 a taxa de variación anual era do -1,5 %, no período 2015-2025 limitase ao -0,3 %.

Cadro núm. 16
Evolución do censo de gando bovino en Galicia*

	1987	2000	2010	2020	2023	2024	2025
Miles de cabezas							
Vacas	704,5	666,5	570,1	546,1	541,4	521,8	518,8
Leiteiras	602,6	432,3	350,3	340,0	337,2	328,1	326,4
Resto	101,9	234,1	219,8	206,1	204,2	193,7	192,4
Total bovinos	980,1	1.016,4	963,4	939,1	941,0	916,5	915,7
Índices (Base 1987=100)							
Vacas	100,0	94,6	80,9	77,5	76,8	74,1	73,6
Leiteiras	100,0	71,7	58,1	56,4	55,9	54,4	54,2
Resto	100,0	229,7	215,7	202,2	200,4	190,1	188,7
Total bovinos	100,0	103,7	98,3	95,8	96,0	93,5	93,4
Galicia/España (%)							
Vacas	25,1	22,1	20,1	18,8	19,1	18,7	18,8
Leiteiras	33,6	37,9	41,8	41,9	42,9	42,4	42,9
Resto	10,0	12,5	11,0	9,8	9,9	9,6	9,6
Total bovinos	19,2	16,5	15,3	14,2	14,9	14,8	14,5

*Os datos de 1987 e 2000 son os de decembro. Para os demais anos corresponden a novembro. Os de 2025 son provisionais.
Fonte: MAPA, *Anuario de estadística e Encuestas ganaderas*.

Cadro núm. 17
Estrutura dimensional das explotacións de bovino en Galicia. Ano 2024

A. Número (miles)							
Tamaño (número de bovinos)	Explotacións				Vacas		
	Leite	Carne	Mixtas e outras	Total	Vacas de muxidura	Vacas de non muxidura	Total
1-9	0,2	8,2	2,2	10,6	1,4	19,8	21,2
10-19	0,4	3,0	0,1	3,6	4,5	24,8	29,3
20-29	0,5	1,7	0,1	2,4	8,8	25,0	33,9
30-49	0,9	1,9	0,2	3,0	23,5	43,2	66,8
50-99	1,5	1,4	0,2	3,1	63,2	58,8	122,0
100-199	1,1	0,4	0,1	1,7	91,1	33,4	124,5
>=200	0,6	0,1	0,1	0,7	109,7	12,6	122,3
Total	5,3	16,7	3,0	25,0	302,2	217,7	519,9
B. Distribución porcentual							
Tamaño (número de bovinos)	Explotacións				Vacas		
	Leite	Carne	Mixtas e outras	Total	Vacas de muxidura	Vacas de non muxidura	Total
1-9	4,3	48,9	74,0	42,5	0,4	9,1	4,1
10-19	7,8	18,2	4,4	14,3	1,5	11,4	5,6
20-29	10,0	10,5	3,2	9,5	2,9	11,5	6,5
30-49	17,6	11,2	5,0	11,8	7,8	19,9	12,8
50-99	27,8	8,4	6,3	12,2	20,9	27,0	23,5
100-199	21,5	2,4	4,4	6,7	30,1	15,3	23,9
>=200	11,1	0,4	2,7	2,9	36,3	5,8	23,5
Total	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Fonte: IGE, *Rexistro de gando bovino*.

No que respecta á orientación produtiva, nos últimos quince anos do século XX tivera lugar unha importante modificación na composición do rabaño, perdendo peso as vacas de leite en favor das de carne, como consecuencia da reestruturación do sector lácteo. Porén, no que levamos do presente século esa distribución tende a manterse estable, ao diminuír lixeiramente tanto o número de vacas de leite como de carne; evolución que continuou en 2025. En calquera caso, visto no contexto español o noso censo de gando bovino presenta unha clara especialización láctea: en 2025 Galicia concentra o 42,9 % das vacas de leite do Estado, mentres que non alcanza o 10 % das vacas de carne, contando en conxunto co 14,5 % dos animais bovinos (cadro 16).

As cifras do *Rexistro de gando bovino* do IGE permiten precisar a estrutura das explotacións por orientacións produtivas. En conxunto, estes datos mostran a notable e crescente concentración do censo nas unidades de maior dimensión. Así, en 2024 as explotacións con 50 ou máis cabezas de bovino, sendo o 21,8 % do total, concentran 7 de cada 10 vacas. E concretamente aquelas con 100 ou máis cabezas, 9,6 % do total, reúnen o 47,5 % das vacas. Mentres que, no extremo contrario, seguimos encontrando unhas 10.600 explotacións con menos de 10 cabezas (42,5 % do total), que só suman o 4,1 % das vacas (cadro 17).

A situación, porén, difire substancialmente en función da orientación produtiva, cunha concentración moito máis acusada no sector lácteo. Neste sector as explotacións con 50 ou máis animais concentran en 2024 máis do 87 % das vacas de muxidura, e aquelas con 100 ou máis cabezas reúnen as dúas terceiras partes do rabaño lácteo. Mentres, o peso produtivo das unidades máis pequenas é xa case irrelevante: as explotacións lácteas con menos de 20 animais supoñen unicamente o 12 % en número e contan con menos do 2 % das vacas de muxidura. No vacún de carne, en cambio, o grao de concentración segue sendo moito menor, conservando as explotacións pequenas un importante peso social e produtivo. En concreto, as explotacións con menos de 20 animais son aquí dúas de cada tres e contan co 20,5 % das vacas de carne. No extremo contrario, as unidades con 100 ou máis cabezas só supoñen o 2,8 % do total e reúnen o 21,1 % das vacas (cadro 17).

Gando porcino

Despois da forte contracción rexistrada en 2024, que puxo fin ao aumento constatado nos anos anteriores, en 2025 a cabana porcina mantívose en Galicia practicamente estable (-0,7 %). Esa evolución foi moi similar á que se deu este ano no conxunto do Estado, polo que o peso galego no total español permaneceu tamén estable en torno ao 4 % (cadro 18).

Cadro núm. 18
Evolución do censo de gando porcino en Galicia*

	1987	1996	2010	2020	2023	2024	2025
Miles de cabezas							
Porcos da ceba	561,6	271,7	443,2	780,3	794,9	761,6	585,4
Porcas reprodutoras	178,2	121,9	114,4	81,5	120,5	95,3	92,2
Total	1.619,5	981,3	1.018,9	1.286,7	1.627,4	1.357,1	1.347,8
Índices (Base 1987=100)							
Porcos da ceba	100,0	48,4	92,2	139,0	141,6	135,6	104,2
Porcas reprodutoras	100,0	68,4	53,5	45,7	67,6	53,5	51,7
Total	100,0	60,6	65,1	79,5	100,5	83,8	83,2
Galicia/España (%)							
Porcos da ceba	8,9	3,6	4,3	5,5	6,0	5,7	4,1
Porcas reprodutoras	8,8	5,9	4,7	3,1	4,4	3,7	3,4
Total	9,4	5,3	4,0	3,9	4,8	3,9	4,0

*Os datos de 1987 e 1996 corresponden a decembro; para os demais anos corresponden a novembro. As cifras de 2025 son provisionais.
Fonte: MAPA, *Anuario de estadística e Encuestas ganaderas*.

Estamos ante un sector que vén mantendo en España un forte dinamismo, que lle permitiu converterse no cuarto produtor mundial de carne de porcino ao tempo que a cabana española pasaba a ser a primeira da UE, superando o país que historicamente ocupaba esa posición, Alemaña. Esta expansión explícase, en boa medida, polo crecemento das exportacións, en especial das dirixidas ao exterior da UE, con China como principal mercado. Porén, hai que apuntar que, despois de anos de continua expansión, desde 2022 as exportacións españolas de porcino se reduciron, e a pesar da leve recuperación nos últimos anos aínda non alcanzaron o volume de 2021.